

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Красноармійський індустріальний інститут
Державного вищого навчального закладу
«Донецький національний технічний університет»

**Методичні вказівки та тематика
контрольних завдань з «Політології»
для студентів денної та заочної форми
навчання**

Красноармійськ 2012

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Красноармійський індустріальний інститут
Державного вищого навчального закладу
«Донецький національний технічний університет»

Методичні вказівки та тематика контрольних
завдань з «Політології» для студентів денної
та заочної форми навчання

Розглянуто на засіданні
кафедри соціально-гуманітарної
підготовки КП ДонНТУ
« 05 » 09 2012р. Протокол № 1

Затверджено на засіданні
навчально-видавничої ради ДонНТУ
« 04 » 10 2012р. Протокол № 4

Красноармійськ 2012

УДК

Методичні вказівки та тематика контрольних завдань з «Політології» для студентів денної та заочної форми навчання. Укладач Яцюк М.М. – Красноармійськ: КП ДонНТУ. – 2012. - 20 с.

Методичні вказівки містять вимоги щодо виконання контрольних робіт, тематичний зміст дисципліни, тематику індивідуальних робіт, екзаменаційні (залікові) питання, список рекомендованої літератури.

Укладач: старший викладач М.М. Яцюк

Рецензент: доктор історичних наук, професор Липинський В.В.

Відповідальний за випуск: зав кафедри СГП Дяченко Н.І.

ЗМІСТ

1. Загальні положення	6
2. Основні вимоги до контрольної роботи	7
3. Вибір варіанту контрольної роботи	8
4. Структура контрольної роботи	8
5. Тематика контрольних робіт з дисципліни «Політологія»	10
6. Список рекомендованих питань для самостійного опрацювання	15
7. Рекомендована література	18

1. Загальні положення

Владний характер політики викликає у досить великої кількості людей негативне ставлення до неї. Хтось ставиться до політики як до «високого мистецтва», для розуміння якого(а тим більше для участі в якому) потрібно знати й уміти дуже багато, інші розглядають її як «брудну справу», вважаючи, що всі політики керуються власними інтересами, а не інтересами громадян. Багатьом молодим людям політика уявляється якимось нецікавим, «дорослим» світом зі своїми цілями і завданнями. Вони не цікавляться інформацією щодо політики, не беруть участі в діяльності громадсько-політичних організацій, уникають масових політичних заходів, відмовляються від участі у виборах тощо.

Але позиція «політика мене не цікавить» або «я – поза політикою» зовсім не означають, що такі люди перебувають поза політикою. В сучасному світі, в умовах існування витончених PR – технологій, технологій проведення виборчих компаній, формування суспільної думки та ін., вільним від політики бути неможливо – кожна людина, хоче вона того чи ні, відчуває вплив(через друзів і знайомих, учителів і викладачів, засоби масової інформації та ін.) різних політичних сил: держави, політичних партій, окремих політичних діячів. Не беручи участі у політичному житті, не виступаючи активним суб'єктом політики, вони залишаються її об'єктом, який політики використовують у власних цілях.

Цікаво, що чим менше людина має наукових знань та об'єктивної інформації про політику, тим більш безпелеяційно вона про неї судить. Керуючись таким «знанням», вона бере участь в політичному житті, у тому числі голосує на виборах за ту чи іншу особу, яка в разі її обрання впливатиме на життя не тільки тих, хто за неї голосував, а й інших людей.

Тож, політичні знання необхідні кожній людині, незважаючи на її професію, інакше вона не може стати повноцінною особистістю, суб'єктом, що приймає відповідальні рішення, які торкаються як її приватного життя, так і життя інших людей та держави. Однак, здатність приймати раціональні політичні рішення формується в ході систематичного набуття знань та досвіду, і саме на отримання,

набуття таких знань і орієнтовано викладання політології як обов'язкової навчальної дисципліни.

Мета вивчення дисципліни – навчити студента аналізувати сучасні політичні події, самостійно виявляти нові моменти в політичному розвитку суспільства, світу й враховувати закордонний досвід політичних систем сучасних країн при формуванні політичної системи України та особистої політичної позиції.

Зміст дисципліни реалізується опануванням трьох блоків: теоретичного, практичного та блоку самостійної роботи. Теоретичний блок містить основні проблеми політичної теорії, її принципи, категорії, суттєві ознаки і характеристики. У ньому розкриваються теоретичні та практичні проблеми сучасного політичного життя України, формування її політичної системи, розвитку демократії, правової держави, громадянського суспільства.

Під час практичної та самостійної роботи відпрацьовуються конкретні вміння і навички аналізу й узагальнення сучасних політичних процесів, готуються й захищаються проблемні реферати, виконуються контрольні завдання.

2. Основні вимоги до контрольної роботи

1. Робота має бути виконана самостійно, на основі вивчення наукової та навчальної літератури, документальних джерел.

2. Зміст контрольної роботи повинен відповідати варіанту та питанням які в нього включені.

3. Важливою вимогою до контрольних робіт є використання фактичного та цифрового матеріалу, витягів із документальних джерел, без чого висвітлення основних питань варіанту не буде достатньо аргументованим.

4. Виконуючи контрольну роботу, слід подбати про чіткість і логічність викладання матеріалу, аргументованість висновків.

5. В роботі рекомендується використовувати місцевий матеріал, який висвітлює політичні процеси та події в регіоні.

Добре, якщо питання варіанту будуть пов'язанні з сучасними суспільно-економічними проблемами.

6. Обсяг контрольної роботи – 20-24 сторінки шкільного зошиту, або 8-10 сторінок друкованого тексту на аркушах формату А4. Робота виконується акуратно, розбірливо, мова повинна бути літературною, українською або російською.

7. Учебним планом передбачена одна контрольна робота в 1-му семестрі з курсу «Політологія». Вона повинна бути виконана і здана протягом семестру не пізніше ніж за десять днів до початку екзаменаційної сесії. Це дає можливість викладачеві вчасно прорецензувати роботу, і, в разі необхідності, студент зможе доробити її чи виконати заново. В іншому випадку кафедра не гарантує її своєчасного рецензування.

3. Вибір варіанту контрольної роботи

Під час установчої сесії студент вибирає варіант контрольної роботи, використовуючи цей методичний посібник, який він може знайти в читальному залі бібліотеки (3-й учбовий корпус, 2-й поверх, ауд. № 3.210). Номер варіанта вибирається відповідно до останньої цифри номера залікової книжки студента. При цьому студент має змогу вибирати один з трьох варіантів. Наприклад, якщо номер залікової книжки закінчується на «5», то студент може вибрати варіант під номером «5» (або «15», або «25»).

В кожній роботі мають бути план (розміщується після титульного аркуша) і список літератури, яким закінчується робота.

Студентам пропонується 30 варіантів контрольних робіт, кожен із яких складається з трьох теоретичних питань. При написанні контрольної роботи студент повинен використати не менше 3-4 джерел, вихідні дані яких виносяться в список літератури.

4. Структура контрольної роботи

Контрольна робота має таку структуру: титульний лист, номер варіанту та план роботи, зміст, який складається з вступу,

питань плану і заключної частини та списку використаної літератури.

У вступі – обґрунтовується актуальність питань, що розглядаються, формулюється мета і завдання роботи.

В основній частині – висвітлюється питання згідно з планом, рекомендованим кафедрою.

У заключній частині – слід зробити висновки, підсумувати розглянуті проблеми.

На всі наведені в роботі цитати даються посилання в строчці після закінчення цитати з указівкою на номер використаного джерела і сторінки в списку літератури (наприклад [3, стр. 44]).

В кінці роботи, після списку літератури ставиться особистий підпис студента та дата.

Зразок титульного аркуша

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»
Красноармійський індустріальний інститут

Кафедра соціально-
гуманітарної підготовки

Контрольна робота
з політології
Варіант 3

Стороженко П. В.
студент III курсу факультет
дистантного та заочного
навчання
Група ОА-12з

Красноармійськ, 2012

Питання варіантів контрольних робіт охоплюють наступні теми навчально-тематичного плану:

1. Політологія як наука.
2. Політика як соціальне явище і форма діяльності.
3. Становлення та розвиток світової політичної думки.
4. Основні віхи вітчизняної політичної думки.
5. Політичний процес: поняття, структура, основні компоненти.
6. Влада і владні відносини.
7. Політична система суспільства.
8. Держава як провідний інститут політичної системи.
9. Правова та соціальна держава. Громадянське суспільство.
10. Політичні режими: типологія та загальна характеристика.
11. Демократія як форма та спосіб організації суспільно - політичного життя.
12. Політичні партії та громадсько-політичні організації у сучасному світі.
13. Політичні вибори.
14. Виборче право та виборча система в сучасній Україні.
15. Соціальна структура суспільства в системі політичних відносин.
16. Людина в системі політичних відносин.
17. Політична соціалізація особи.
18. Політична еліта і політичне лідерство у політичному процесі.
19. Політична культура та політична свідомість.
20. Політична ідеологія.
21. Політика і етнонаціональні відносини.
22. Теорія політичного конфлікту.
23. Міжнародні відносини та зовнішня політика.

**5. Тематика контрольних робіт з дисципліни
«Політологія»**

Варіант 1

1. Політика як суспільне явище.
2. Причини виникнення й ознаки політичної партії.
3. Історичні уявлення про громадянське суспільство.

Варіант 2

1. Становлення політології як науки і навчальної дисципліни.
2. Цілі і функції політичних партій.
3. Поняття й сутність громадянського суспільства.

Варіант 3

1. Предмет політології. Взаємозв'язок політології з іншими науками.
2. Типи політичних партій.
3. Структура і функції громадянського суспільства.

Варіант 4

1. Категорії і функції політології. Прикладна політологія.
2. Сутність і різновиди партійних систем.
3. Особливості формування громадянського суспільства в Україні.

Варіант 5

1. Методи політологічного дослідження.
2. Зародження й розвиток багатопартійної системи в Україні.
3. Природа й сутність лідерства.

Варіант 6

1. Політична думка Стародавнього Сходу.
2. Поняття, структура та функції громадських об'єднань і рухів.
3. Типологія політичного лідерства.

Варіант 7

1. Політичні вчення античності.
2. Типологія громадських об'єднань і рухів.
3. Функції політичних лідерів.

Варіант 8

1. Основні риси політичної думки епохи Середньовіччя.
2. Поняття політичної культури і її структурні компоненти.
3. Сучасні тенденції в розвитку політичного лідерства.

Варіант 9

1. Політична думка епохи Відродження.
2. Типологія політичної культури.
3. Походження політичної еліти і її роль у суспільстві.

Варіант 10

1. Політичні ідеї Нового часу.
2. Формування політичної культури.
3. Політична еліта: структура і системи вибору.

Варіант 11

1. Політичні теорії XIX - початку XX ст.
2. Політична культура сучасної України.
3. Сучасні теорії еліт.

Варіант 12

1. Розвиток зарубіжної політології у XX ст.
2. Людина як суб'єкт і об'єкт політики.
3. Політична еліта України.

Варіант 13

1. Зародження і розвиток політичної думки в Україні з прадавніх часів до XVI століття.
2. Політична участь. Основні види і типи політичної поведінки.
3. Сутність етносу та нації.

Варіант 14

1. Розвиток ідей державності в козацько-гетьманській період.
2. Політична соціалізація.
3. Роль і місце етнополітичних відносин у політичному житті.

Варіант 15

1. Основні напрямки розвитку суспільно-політичної думки в Україні в XVIII-XIX століттях.
2. Політичний режим: поняття й ознаки.
3. Поняття та зміст етнонаціональної політики.

Варіант 16

1. Соціально-політична думка про національне відродження і державність України початку ХХ століття.
2. Демократичний політичний режим.
3. Особливості етнонаціональних відносин та етнонаціональної політики в сучасній Україні.

Варіант 17

1. Поняття, структура і функції політичної ідеології.
2. Тоталітарний політичний режим.
3. Зовнішня політика держави: функції, цілі й ознаки.

Варіант 18

1. Лібералізм і неолібералізм.
2. Авторитарний політичний режим.
3. Міжнародні відносини: поняття, суб'єкти, форми й принципи.

Варіант 19

1. Консерватизм і неоконсерватизм.
2. Політичний режим сучасної України.
3. Сучасні тенденції розвитку міжнародних відносин.

Варіант 20

1. Соціалізм і сучасна соціал-демократія.
2. Поняття політичної системи.
3. Україна в сучасному геополітичному просторі.

Варіант 21

1. Націоналізм і його форми.
2. Структура і функції політичних систем.
3. Наукові школи геополітики.

Варіант 22

1. Фашизм і неофашизм
2. Типологія політичних систем.
3. Сучасні геополітичні течії та школи.

Варіант 23

1. Сутність влади: основні теоретичні підходи.
2. Політична система України.
3. Україна, Європа, Євроатлантика.

Варіант 24

1. Структура політичної влади.
2. Особливості держави як політичної організації.
3. Україна та Співдружність Незалежних Держав.

Варіант 25

1. Види влади. Специфіка політичної влади.
2. Форми державного правління.
3. Світовий політичний процес.

Варіант 26

1. Ресурси і легітимність політичної влади.
2. Правова держава: сутність та основні принципи.
3. Політика і мораль.

Варіант 27

1. Соціальні функції та види виборів.
2. Вищі органи сучасної держави і поділ державної влади.
3. Економічна та соціальна політика в державі.

Варіант 28

1. Принципи виборів.
2. Групи інтересів та їх політичне представництво.
3. Поняття, види та функції політичного маркетингу.

Варіант 29

1. Типи виборчих систем.
2. Магістральні вектори внутрішньої політики України на сучасному етапі.
3. Поняття, функції та види політичного менеджменту.

Варіант 30

1. Виборча система України.
2. Політичне прогнозування.
3. Сучасні глобалізаційні процеси.

6. Список рекомендованих питань для самостійного опрацювання:

1. Дати визначення політології як науки. З'ясувати предмет, методи, функції, основні категорії і поняття політології.
2. Охарактеризувати політику як суспільне явище, форму діяльності та теоретичне знання.
3. Охарактеризувати політичну думку Стародавнього Сходу.
4. Охарактеризувати політичну думку Стародавньої Греції.
5. Проаналізувати політичні теорії європейського Середньовіччя.
6. Дати загальну характеристику політичної думки епохи Відродження (Ренесансу).
7. Охарактеризувати вчення про політику Н. Макіавеллі.
8. Визначити сутність концепцій «суспільного договору» і «природного права» в історії політичної думки (Т. Гоббс, Дж. Локк, Ж.-Ж. Руссо).
9. Проаналізувати політичні вчення епохи Реформації.
10. Дати порівняльну характеристику поглядів Конфуція і Н. Макіавеллі на мораль і політику.
11. Визначити сутність аристократичного лібералізму Т. Гоббса та Дж. Локка.
12. Охарактеризувати політичні ідеї епохи Просвітництва.
13. Охарактеризувати політико-правові вчення в Німеччині у XVIII-XIX ст.
14. Розкрити основні напрямки політичної думки XX ст.
15. Проаналізувати політичну думку епохи Київської Русі.
16. Охарактеризувати політичні ідеї козацько-гетьманської доби.
17. Висвітлити сутність інтегрального націоналізму Д. Донцова.
18. Розкрити сутність монархічно-гетьманської концепції В. Липинського.
19. Охарактеризувати політико-державну доктрину М. Грушевського.
20. Охарактеризувати автономно-федералістську концепцію М. Драгоманова.
21. Охарактеризувати основні теорії виникнення держави.
22. Визначити ресурси політичної влади, її функції і тенденції розвитку.

23. Визначити основні види влади та їх співвідношення у сучасному світі.
24. Визначити співвідношення політичної і державної влади.
25. Проаналізувати проблеми легітимності державної влади.
26. Визначити суть та мету принципу розподілу влади.
27. Проаналізувати механізм стримувань та противаг у системі розподілу влади за Конституцією України.
28. Охарактеризувати політичну систему сучасного українського суспільства.
29. Розкрити поняття, структуру та функції політичної системи суспільства.
30. Визначити взаємозв'язок і взаємозалежність політичної і економічної підсистем суспільства.
31. З'ясувати поняття держави та теорії виникнення держави.
32. Визначити основні форми державного устрою.
33. Дати загальну характеристику та типологію політичних режимів.
34. Визначити політичний режим сучасної України.
35. З'ясувати поняття, принципи та основні ознаки демократії.
36. Визначити поняття опозиції та її роль у політичному житті.
37. Визначити походження і сутність політичних партій.
38. Охарактеризувати функції політичних партій та їх типи.
39. Дати оцінку сучасним партійним системам.
40. Визначити поняття та сутність громадських рухів.
41. Розкрити поняття виборів, їх види.
42. Дати оцінку виборчим системам, охарактеризувати їх типи.
43. Визначити поняття, функції та типи політичної еліти.
44. Охарактеризувати виборчу систему сучасної України.
45. Визначити сутність, якості та типи політичного лідерства.
46. Визначити характерні ознаки демократичного режиму.
47. Визначити типи і функції політичної культури.
48. Визначити характерні ознаки авторитарного політичного режиму.
49. З'ясувати особливості формування особи і громадянина в сучасній Україні.
50. Визначити поняття та природу політичної влади.
51. Визначити сутність поняття правова держава і громадянське суспільство.
52. Дати порівняльну характеристику партійних систем.

53. З'ясувати конкретно-історичні форми тоталітаризму: комунізм, фашизм, нацизм.
54. З'ясувати типологію прав людини та проблему їх реалізації у сучасному світі.
55. Визначити поняття та сутність політичної соціалізації
56. Висвітлити типологію політичних конфліктів та фази їх розвитку.
57. Визначити поняття, складові та функції політичного маркетингу.
58. З'ясувати поняття міжнародна політика та міжнародні відносини.
59. Охарактеризувати особливості міжконфесійних відносин в сучасній Україні.
60. Проаналізувати зміст та основні риси політичної діяльності.
61. Визначити місце і роль України в сучасній геополітичній картині світу.
62. З'ясувати роль і функції засобів масової інформації в політичному процесі.
63. Визначити специфіку взаємодії політики і релігії. Політичне життя і церква в Україні.
64. З'ясувати суть, цілі та функції міжнародної політики.
65. Визначити суть, цілі та функції міжнародної політики.
66. Проаналізувати співвідношення політики та моралі як регуляторів суспільного життя.
67. Охарактеризувати національну політику в сучасній Україні.
68. Проаналізувати зміст і сутність національної політики у житті суспільства.
69. Визначити основні глобальні проблеми людства та шляхи їх вирішення.
70. З'ясувати сутність, типи, причини виникнення та методи подолання політичних конфліктів.
71. З'ясувати сутність політичної доктрини соціалізму.
72. Визначити сутність теорії й ідеології лібералізму.
73. З'ясувати соціально-політичні ідеї та цінності консерватизму.
74. З'ясувати політичну концепцію анархізму.
75. Охарактеризувати основні ідейно-політичні течії сучасності.
76. Визначити зміст і структуру політичної культури.
77. Дати характеристику молодіжному руху в Україні.

78. Розкрити особливості формування громадянського суспільства на Україні.
79. Визначити характерні ознаки тоталітарного політичного режиму.
80. Дати загальну характеристику політичних режимів.
81. З'ясувати суть та мету принципу розподілу влади.
82. З'ясувати сутність соціальної держави.
83. Розкрити теоретичні засади політичної іміджелогії.
84. Висвітлити відмінні ознаки президентської системи влади від парламентської.
85. З'ясувати роль релігії та церкви в політичному житті суспільства.
86. Дати порівняльну характеристику мажоритарної та пропорційної виборчої систем.
87. З'ясувати основні типи та напрямки політичного прогнозування.
88. Охарактеризувати рух антиглобалістів: витоки, концепцію та перспективи.
89. Визначити особливості основних форм територіального устрою: унітарна держава, федерація і конфедерація.
90. З'ясувати шляхи трансформації політичних режимів у посткомуністичних суспільствах.

7. Рекомендована література

1. Алмонд Г., Пауэлл Дж., Стром К., Далтон Р. Сравнительная политология сегодня : Мировой обзор: Учебное пособие / Под ред. М. Ильина, А. Мельвиля. – М., 2002.
2. Василенко И. Политическая глобалистика. – М., 2000.
3. Гаджиев К. С. Политология. – М., 2001.
4. Гаджиев К. С. Введение в геополитику. – М., 2000.
5. Дмитриев А. В. Конфликтология. – М., 2000.
6. Желтов В. В. Политология. – Ростов н/Дону, 2003.
7. Ильин В. В. Политология: - М., 2000.
8. Кирилюк Ф. Історія політології. Т. І. – К., 2002.
9. Кудряченко А. І. Геополітика. – К., 2004.
10. Лебедева М. М. Мировая политика: Учеб. – М., 2003.
11. Лісничий В. В. Політичні та адміністративні системи зарубіжних країн. – К., 2004.

12. Мухаев Р. Т. Политология: учебник для вузов. – М., 2006.
13. Панарин А. С., Василенко И. А. Политология: Общий курс. – М., 2003.
14. Піча В. М., Хома Н. М. Політологія. – К., 2002.
15. Політологія: навчально-методичний комплекс. Підручник. – К., 2004.
16. Політологія / За ред. О. В. Бабкіної, В. П. Горбатенка. – К., 2003.
17. Політологія: Наука про політику / За заг. ред. проф. Кремень В. Г., проф. Горлача М. І. – Х., 2002.
18. Политология / Н. Сазонов, А. Фисун, В. Чигринов. – Х., 2001.
19. Политология / под ред. проф. М. А. Василика. – М., 2001.
20. Политология / под ред. проф. В. Н. Лавриненко. – М., 2002.
21. Пугачёв В. П., Соловьёв А. И. Введение в политологию. – М., 1997.
22. Сирота Н. М. Политология. Курс лекций. – СПб., 2006.
23. Соловьёв А. И. Политология: Политическая теория, политические технологии. – М., 2000.
24. Цыганков П. А. Международные отношения. – М., 1996.
25. Шаран П. Сравнительная политология: В 2ч. – М., 1992.
26. Шляхтун П. П. Політологія (теорія та історія політичної науки). – К., 2002.

Методичні вказівки та тематика контрольних
завдань з «Політології» для студентів денної
та заочної форми навчання

Яцюк Микола Миколайович

Підписано до друку . Формат 60×84 1/16. Ум. друк. арк. 1,25
Друк лазерний. Замовлення № . Тираж 50 прим.

Надруковано в Видавничому центрі КП ДВНЗ „ДонНТУ”